

Tudi stan premoženja se odobri brez razgovora in preide se k volitvi odbornikov in tajnika, o kateri smo že poročali. (Dalje prih.)

Gospodarske izkušnje.

Pomočki za pokončavanje miši.

Vratislavsko kmetijsko društvo razpisalo je darilo 1000 mark za nov način pokončavanja poljskih miši. Za to darilo oglasilo se je veljavno 223 prosilcev, kateri so priporočali 17 različnih načinov za pokončavanje miši. — Te nasvete dejansko poskusiti dobil je nalogo dr. Czampe, kateri je dotične poskušnje delal koncem meseca septembra v leobšiskem okraji. Konec poskušanj pa je bil ta, da se izmed vseh nasvetov ni ne eden dejansko potrdil in da se darilo 1000 mark ni pripoznalo nobenemu. — Komisija je mnenja, da bi se pokončavanje miši le dalo doseči po hitro morilni, nalezljivi mišji bolezni, zato ker bi se tako sredstvo vsak čas in povsod dalo rabiti in bi se s tem mogle hitro in zanesljivo pokončati, predno so se razširile in veliko škode napravile. Komisija je kmetijski družbi priporočila za tak pripomoček, ki bi se dejansko tudi potrdil, razpisati darilo 2000 mark.

Gospodarske novice.

* *Po koliko jajc znese kokoš.* O tem piše ameriški časnik: Kokoš ima v jajčniku poprek po 600 jajčjih kalí, katere se zaporedoma razvijajo in kot jajca na dan prihajajo. Od omenjenih 600 jajc znese kokoš v prvem letu 20, v drugem 135, v tretjem 114, vsako slednje leto pa za 20 jajc menj, kakor v prejšnjem letu, tako da jih v devetem letu že ne nese več. To kaže, da se ne splača, kokoši rediti dalj kakor k večjemu 4 leta.

Solske stvari.

Letno zborovanje društev:

„Vdovsko učiteljsko društvo“; „Slovensko učiteljsko društvo“ in „Narodna šola“ v Ljubljani.

(Dalje.)

Po dnevnem redu prišla je zdaj na vrsto razprava: „Ali in koliko bo sploh vplivala zadnja šolska novela na naše šolstvo“. Gospod Lapajne, vodja krške meščanske šole, obravnaval je ta predmet v precéj obširnem govoru, iz katerega smo prevedeli, da je novelo dobro in natančno preštudiral; izrekel pa je misel, da bo ona zlasti na Kranjskem in Primorskem dosedanje razmere le malo spremenila. Nekoliko koristi vidi pa gospod govornik vendar-le. Najbolj hvalno se izreče v §. 3., ki določuje učne predmete, in gledé realij poudarja, da naj se jemlje to, kar je učencem najumevnejše in najimenitnejše. Za deklice telovadba ni več obligatna; gosp. govornik meni, da se bodo one učile takrat ročnih del, kedar bodo dečki telovadili; strinjamo se pa vendar popolnem z njegovimi mislimi in besedami, ko pravi: „V zdravstvenem obziru in s pedagoškega stališča je vendar učiteljem, zlasti pa učiteljicam svetovati, da bodo sem ter tje tudi deklicam privoščili kake telovadne igre in vaje.“

Dobro omeni dalje tudi gosp. Lapajne, da med vrsticami šolske novele veje poseben duh, namreč, da ona hoče imeti dobre, ne predrage, in pa praktične šole. V nadaljevanji svoje razprave prišel je

gosp. govornik do meščanskih šol. Djal je, da v prejšnjih postavah sta bila namen in pravno stališče teh šol nejasna in ne natančno določena. — Novela pa jasno pravi, da vsaka meščanska šola je redna pripravljavnica za učiteljska in za strokovne šole, in da toraj mora biti pripravljavnica za praktično življenje. Na kmetih naj ima ona kmetijski, v mestih pa obrtnijski značaj. Dalje izreče željo, naj bi se zlasti na Kranjskem ustanovilo več meščanskih šol, in kot najpripravnejša kraja imenuje Ljubljano in Idrijo, ker je na teh dveh krajih največ otrok. Zatoraj stavi naslednji dve resoluciji:

I. „Odbor „slov. učit. društva“ naj po primernem potu na to deluje, da se učni návodí kranjske dežele z ozirom na omenjeno postavbo in dotične ministerialne naredbe, ter z ozirom na potrebe v naši deželi prenaredí.“

II. Odbor „slov. učit. društva“ naj po primernem potu razjasni korist meščanskih šol, zlasti koristi obrtnijske meščanske šole v Ljubljani in Idriji.“

Gosp. Levičnik izreče k II. resoluciji željo, naj bi se za gorenjsko stran osnovala tudi taka šola, na pr. v Radoljici. Gosp. Lapajne sicer pravi, da je ondi za to premalo otrok; gosp. Levičnik pa misli, da bližava obrtnijskih krajev Kroke, Kamnegorice, Bohinja, Javornika, Jesenic (Save) in obširne kranjskogorske doline zagotovila bi meščanski šoli v Radoljici brezdvomno učeče mladine dovolj, zlasti če bi imela ta šola obrtnijski značaj. (Ta misel nikakor ni slaba, in vsakako zasluži, da zapisana ostane. *Opazka poročevalčeva.*) (Dalje prih.)

Slovenska Matica.

XIX. občni zbor Matice Slovenske

5. dan decembra 1883.

(Dalje.)

V letošnjem „letopisu“ nahajate, gospôda, nekatere izpremembe. Odbor je namreč sklenil, iz letopisa izključiti vse prestave in kratke beletristiške spise ter sprejemati vanj le učeno-znanstveno pisane slovenske razprave. Poleg tega pa „Matica“ nikakor ne misli zanemarjati prekoristnega leposlovja. Izdavalala bode posebno zabavno knjižnico, v kateri se bodo objavljali izvirni in na slovenski jezik preloženi leposlovni spisi, in začela je to knjižnico letos s Turgenjevljimi „Lovčevimi zapiski“. Samo ob sebi se razumeva, da prinaša letopis, kakor doslej, poročilo o matičnem delovanju in imenik udov „Matice Slovenske“. Odbor se nadja, da bodo gosp. matičarji s to izpremembo zadovoljni in da nahajajo v letošnjem letopisu, obsezajočem 28 tiskanih pol, zadosti njim ugajajočega gradiva.

Tudi za l. 1844. se je odbor že za spise pobrinil, ter je doslej sklenil izdati: a) Turgenjevljeve „Lovčeve zapiske“, II. del, b) letopis, c) Glovackijevo „Floro slovenskih dežel“, ako gosp. pisatelj drugo polovico svojega rokopisa kmalu pošlje.

Lanski veliki zbor „Matice Slovenske“ je bil sklenil društvo „Narodni dom“ prositi, da izpremeni svoja pravila toliko, da bi sedel v upravnem odboru tega društva tudi zastopnik „Matice Slovenske“. Društvo „Narodni dom“ je tej želji ustreglo, vsled česar je matičin odbor v svoji seji dne 4. aprila t. l. izvolil mojo malenkost za stalnega zastopnika „Matice Slovenske“ v upravnem odboru „Narodnega doma“.